

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken: „ 9 K, „ 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
TAN GYULA.

SZERKESZTŐ- ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Az új választások.

Az már régóta kétségtelen, hogy a kormány alternative foglalkozik egy esetleges házfelosztás tervével; a kormánypárti sajtóban fölbukkanó választási hangok most csak azt jelentik, hogy ez a terv immár aktuálissá kezd válni.

Hogy Tisza megkísérli-e a házszabályrevízió keresztülvitelét az ellenzék hajthatatlanul elutasító állásfoglalásával szemben is: azt határozottan állítani nem lehet, ámbár nagyon valószínű; s a választásrendezés tervének előnyomulása éppen azt jelenti, hogy a kormány maga sem bizik föltétlenül a kísérlet sikerében s kudarc esetén nyúl a másik rendszabályhoz: a Ház fölosztásához.

Lehet, hogy az ellenzék bizonyos elemeinek, de még a szabad-elpárt egyes árnyalatainak is kevésbé fog tetszeni az új választások terve. Amazok alatt a meghunyászkodó ellenzékiet értjük, a kik az utóbbi időkben a kormánykegyek hajhászása közben elvesztették a kerületek bizalmát; emezek alatt pedig azon elvűbb, vagy mondjuk mérsékeltbb elemeket, a melyek nem akarják Tisza István géniusát árkon-bokron keresztül

követni s lelkükben olykor-olykor fölmerül az a program is, a melynek alapján a polgárság megbízólevelét elnyerték.

Ezek az elemek azonban nem jöhetnek tekintetbe a kérdés tárgyalagos megítélésénél. Amazok nem, mert ha a kormánynak akarnak szivességet tenni, hát tüzzék ki nyíltan a kormánypárti jelvényeket; emezek pedig nem azért, mert ha elvűkkel nem egyezik a kormány magatartása, politikai és emberi kötelességük lett volna már régen otthagyni azt a tábor, a melynek élén Tisza István lejt politikai táncát.

Csak a nemzet érdeke jöhet számításba. Ez pedig a Tisza-kormány szélsőségével szemben megbízható, kötelességét komolyan és elszántan teljesítő ellenzékét követel. A hü és igaz ellenzéki férfiak nem is félnek a választásoktól; a magyar nemzet még nem tart ott, hogy mindenestől leboruljon a Tisza István lábai elé s mindjárt államfölforgatót, kétes elemeket lásson azokban, a kik nemcsak hogy nincsenek a kormányelnökkel egy véleményen, hanem hazafias kötelességérzettel meg is akarják akadályozni terveinek kivitelét.

Es ebből folyik, hogy akik

képviselői kötelességüket nemesen teljesítették, azoknak a mandátuma nem is forog veszélyben. Még eddig minden magyar miniszterelnök azt hitte, hogy új választásokon esupa önképére alkotott alakokkal népesítheti be a képviselőházat.

Hát bizony ez minden miniszterelnöknél egyszerű ábránd marad. Keservesen fog arról meggyőződni Tisza István is, a magyar nemzet nem fog önmaga ellen vétkezni az ő pusztá hatalmi érdekeiért.

Új választások! Mintegy megkönnyebbülését jelenti a választó polgárságnak. Tehát közelg az alkalom, hogy az ország nagy kérdéseiben, különösen az alkotmány és gazdasági önállóság ügyében maga a nemzet mondjon ítéletet. Ki az a botor, a ki az ezeresztendő magyar nemzetéről föl tudná tenni, hogy annyi vér és szenvedés árán megörzött alkotmányos szabadságát most olcsó prédára vesse egy képzelt nagyságnak, a ki Bécsből kapja utasításait s a ki „kétes elemeknek“ nevezi azokat a férfiakat, a kik a nemzet igazságait bátran védelmezni készek? Ki az a balga, a ki elhinné azt, hogy Magyarország most egy változott s helyén bizonytalanul álló kormány kedvéért az anyagi fölvirágzás helyett egyszerre csak

Férfihűség.

Irtá: **Nógrádi Gyula.**

— Ma fog hazajönni. Igen ma! Ő megígérte nekem és én várom őt. Károly be fogja váltani szavát. Igaz, hogy már öt év óta várom... de az mindegy. Munczika vár... vár addig míg nem jó a vonat, mely elhozza Károlyt, az ő boldogságát, az ő mindenét. De most már itt az ideje, hogy öltözködjem, mert még el találom késni a vonattól. Azt a ruhát fogom fölvenni, melyben utoljára látott.

Milyen sok édes emlék fűződik ehhez a kis ruhához... Ez volt rajtam, mikor őt megismertem, mikor először megcsókolt... s akkor, mikor oly sokat sirtunk, mikor eltávozott. Elment, hogy sok pénzt gyűjtsön, hogy ha majd újra visszajön, boldogan élhessen az ő Munczikájával. Igen, velem, kit annyira imád.

Hogy meg fog örülni, ha meglátja, hogy én várom őt. Milyen nagy boldogság lesz a viszontlátás.

Öt percz múlva itt a vonat. Munczika szive sebeseben kezd dobogni. Kimegy egé-

szen a vágányokig, hogy hamarabb láthassa a vonatot, mely magába rejti azt, kit ő oly epedve vár. Már hallatszik a gőzparipa dübörgése, már látszik az egész vonat. Még egy pillanatt és megáll.

Sok tarkaruhájú utas száll ki belőle, Munczika nézi, néz egyszerre százra is, de egyik sem az, a kit ő vár. Épp mellette csókolta meg egy fiatal ember menyasszonyát. Milyen boldogok voltak, hogy örültek a viszontlátásnak.

Képelethen összeforrt velük s annyira nézte őket, hogy a fiatal ember megmosolyogta őt.

No megálljatok, majd nem mosolyogtok mindjárt — gondolta magában Munczika — ha majd kiszáll a vonatból Károly és megölel engem, kit oly nagyon szeret. De miért is nem jó már ki a kocsiából, mikor tudhatja, hogy oly nagyon várom. Már mindenki kiszállt s ő még se jó. Azt akarja bizonyosan, hogy még jobban, még nehezebben várja. No jó... De ni! A vonat megindult és Károly még nem szállt ki. Meg kéne állítani a vonatot. De még sem. Hátha már elment haza, arra, merre ő nem látta. Édes Istenem, hisz nem is nézhet az ember egyszerre mindenfelé. Menjünk haza...

Károly itt vagy? Hová bujtál? Tudom úgy is, hogy itt kell lenned. Miért gyötörsz annyit. Jőjj el.

Munczika felkutat minden kis zugot, buvóhelyet a kedves, csöpp leányszobában. De nem találja sehol. Nem hiszi, hogy nincs itt. Hogy nem jött — csak keres, kutat tovább. Megkérdezi a kis fehér círmestől: nem látta-e? Megkérdezi a csipegő kanáritól. Kényszeríti őket, hizeleg nekik, csókoltatja kis fejüket, csak hogy feleljenek neki, csak hogy válaszoljanak.

S a czirmos hízog dorombolása, a kis kanári triáli mind úgy tetszenek a naiv lelkű, képzelődő Munczikának, mint a azt mondanák: igen, itt van, várj csak, mindjárt... — És Munczika vár. Le sem veti azt a fehér csipkés ruháskáját, — azt a boldog emléket — hanem úgy ül, szemben az ajtóval. És figyel minden kis nesze, meccánásra. Minden zajban az ő lépteit véli hallani. Minden perczben fel-felrezen s az ajtóhoz fut édes aggodással, remegéssel, vágygyal — de megint nem volt senki.

Hát miért tréfálsz velem? Hát miért ingerkedel. Jőjj már be, ne kinozz. Hisz úgy szeretlek. Oh csak már látnálak, csak már

HUNGÁRIA

KÁVÉNÁZ

A helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden Kedd, Csütörtök Szombat és Vasárnap tartatik felváltva

Zene-estély
Rácz Károly és Magyar Testvérek
zenekara által.

Kitünő kávéházi italok, hideg Duffet.
Saját termésű boralm.
Kiváló tisztelettel:
WEICHINGER KÁROLY.

a koldusbotot fogja választani s ezáltal nemcsak a mai nemzedéket juttatja tönkre, hanem nyomort hagy örökül az unokáknak is?

Hát csak oszlassa fel a Házát Tisza István. Alljon a nemzet elé: én vagyok itt, a te hü Lázárod. Majd a nemzet ítélkezni fog ez egy esztendő kormányzat megengedhetlen törekvései fölött.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Képviselőház mai ülése.

Budapest, okt. 21.

Elnök: Perczel Dezső.

Napirenden van az

olasz provizorium

folytatólagos tárgyalása.

Sághy Gyula: Szóló közgazdasági és közjogi szempontból bírálja a javaslatot. A közjogi szempontot nem kicsinyli le úgy, mint Ballagi Géza tette. Günther leplezéseit fontosnak és súlyosnak tartja s a mit Rosenberg előadó erről mondott, azt nem fogadja el.

Rosenberg Gyula: Benne van a javaslatban.

Sághy Gyula: Ha megtörtént és igaz, mint az olasz földművelésügyi miniszter mondotta, a kormány felelőssége kettős súlyal esik az elbírálás alá. A jelen javaslat nem bír semmiféle közgazdasági előnnyel, sőt tapasztalatból tudja, hogy bortermelésünkre hátránnyal jár. A paktumot, ha már jogilag nem tartják kötelezőnek, de erkölcsi szempontból ő kötelezőnek tartja.

(Fenyvesi, a gyorsiroda főnöke Hieronymi kereskedelmi miniszterhez megy. A miniszter valamit mondott neki.)

Kubik Béla: Halljuk! Csendet kérünk.

Elnök (csönget). A képviselő urtól nem fogadok el semmiféle gyámkodást. Az egész Házban teljes csend uralkodik.

Kubik Béla: Az elnök sohasem néz a jobb oldalra, hanem mindig bennünket vizsgál. (Nagy zaj.)

Elnök: (Csönget. Indulatosan.) Most én beszélek! Kubik képviselő urat vitarendezői minősége nem jogosítja fel arra, hogy az elnök felett gyámkodjék.

Kubik Béla: Azok ordítanak! (Nagy zaj.)

Elnök: A képviselő urat ezért az inparlamentáris kifejezéseért rendreutasítom.

itt lennél! Hisz itt vagy, tudom én. Minden azt mondja, a cirnos is, a kanári is. Jöjj hát... jöjj...

Kiállt az ajtóba. Vár. Már nem tud leülni, nyugtalan. Már közelg az est is. Már száll az alkony.

Kimegy a kertbe. A virágokhoz. Oh a virágok! Azok is hogy bólintgatnak. Ugy-e láttátok ti is? Ugy e erre jött? Hova ment? Hol van? Lehajol, csókolgatja őket. Mindeniket sorba. Ugy eldédélgeti őket!... S alig veszi észre, hogy már sötétedik, hogy már itt az est, az árnyakkal teli est. Ijedten néz körül. Senki, sehol. Lemegy a kert ajtajához, a kis kerítésig. Kihajol. A patakon túl fehérlik az ut és sötétlik szegélyében a nagy fásor. Ugy bólogatnak az árnyak. Ugy suttognak a fák... Bizonyos, hogy ott jön. Ott... ott... Hiszen látja is...

És kiáll is felé, gyöngye, remegő hangon.

— Erre, erre, itt vagyok édesem. Ugy várlak. Jöjj, csak jöjj.

Elhangzik a kiáltás: visszhang cseng a szürke esti homályban. De válasz nem jön reá.

Muncika bemegy. Még most sem csüggedten. Csodálatosan erős hittel. Talán bent

Kubik Béla: Bánom is én!

Sághy Gyula: Rátérve a javaslat közjogi oldalára, kijelenti, hogy nagyon veszedelmesnek tartja az olyan kormányt, a mely válogat abban, hogy melyik törvényt tartsa meg és melyiket nem. Minden más államban, a hol a parlamentarizmus formáit szigorúan megtartják, az ilyen kormányt 24 óra alatt elsöpri a fölzudult közvélemény. Az ellenzéket a tuloldalról azzal vádolják, hogy a törvények szándékos félremagyarázásával ráakarják erőszakolni a nemzetre az önálló vámtérületet. Már pedig ez nem áll, hanem igenis a tuloldal akarja a közös vámtérülettel Magyarországot beolvasztani Ausztriába. (Ugy van, a baloldalon.)

Kubik Béla: Eladjátok a hazát!

Sághy Gyula: Miután a kormány részéről az összbírodalom felé való törekvést látja, a javaslatot nem fogadja el, hanem hozzájárul Krasznay határozati javaslatához. (Zajos helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Az ülést 5 percre felfüggeszti.

Kubik Béla: Személyes kérdésben magyarázza közbeszólását, a melyért rendreutasításban részesült. Szóló látta, hogy az elnök el volt foglalva akkor, a mikor az a hangos beszéd hallatszott, még pedig olyan egyéntől, a kinek itt a teremben szólásjoga nincs. Ezért tartotta kötelességének csendet kérni.

Zboray Miklós: Ez a törvényjavaslat, a melyik előttünk fekszik, valóságában csak egy szerződés. De azért a törvényhozás jóváhagyása nélkül nem léphet érvénybe. — A törvényhozás által alkotott törvény megváltoztatható, egy másik alkotmányos uton alkotott törvénnyel, de nem egy oklevél formai szerződéssel. (Ugy van.) Igaz, hogy ez az okleveles szerződés érvényes lehet, de szankcionált törvényre megváltoztató hatással nem bír. Nem akar a paktummal részletesebben foglalkozni, de megjegyzi, hogy Széll Kálmán beszédeiben többször ismételte, hogy a paktumot mindig kötelezőnek tartja. Azt akarja vitatni, hogy a viszonyosság megsértett-e vagy nem? A miniszternek azt a véleményét nem osztja, hogy nem törvénysértés, hanem csak határidő kitolásáról van szó. Az 1899. XXX. tc.-re való hivatkozással konstatálja, hogy a viszonyosság tényleg megsértett. — Ha mi nem mondjuk, hogy a viszonyosság megsértett, Ausztria nem fogja mondani. Mint tény kimondja, hogy a tárgyalásokat nem lett volna szabad megindítani, míg arra felhatalmazás nincs. Már Széll Kálmán azt bizonyította, hogy nem akar a régi vámtarifa alapján szerződni, mert

van — gondolja. S leül újra és vár, vár a sötétben, mignem elszunynyad. S minő boldogok álmai.

*

Mulik aztán nap-nap után. Munczika hite nem gyöngül. Vár, egyre vár. Kimegy a vasúthoz, lemegy minden alkonyatkor a kertbe és keres, kérdez és vár... és nem jön senki, soha...

Mulnak a napok, telnek az évek, csak nem jön a várva-várt. A kis fehér csipkés ruha is, bizony már rég elkopott, rongyos is lett — de Munczika azt nem látja; felveszi még most is. Még mindig hiszi. Hiszi, hogy ő vissza jön, hiszi, hogy őt szereti. Hiszi, hogy ő szeretni tud még. Hiszi, hogy ő még fiatal...

És nem veszi észre, hogy azok, a kik hozzá jönnek, azok bizony mind Munczika néniének szólítják. Még a nagyok, az idősek is. Munczika már elmúlt, Munczika csak volt. Munczika nincs... Ő mindezt nem hiszi. Vár. Várja Károlyt. És hiszi, hogy vissza jön.

És árnya sem fér hozzá annak a gondolatnak, hogy mi az: férfihűség.

az rossz és most a kormány mégis a régi vámtarifa alapján kötötte meg a szerződést.

Rosenberg Gyula: A képviselő ur nem tudja, mire szolgál alapul a tarifa.

Zboray Miklós: Bebizonyítja, hogy tudja.

Várady Károly (Rosenberg felé): Si tacuisses... (Derűtség.)

Zboray Miklós: A törvények megváltoztatásának lehetőségéről beszél. Lehet törvényt változtatni, de amíg az meg nem történt, arra már előzőleg intézkedni, rendeleteket kiadni nem szabad. Nem fogadja el a javaslatot.

Kovács Pál beszélt ezután a néppárt részéről a javaslat ellen.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Egyházgazdasági ülés. A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága október hó 22-én d. u. 6 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

* **Presbiteri gyűlés.** A debreceni ev. ref. egyház október hó 23-ik napján — vasárnap — délelőtt 10 órakor, az egyház tanácstermében folytatólagos presbiteri közgyűlést tart. A tárgysorozat fontosabb pontjai: Énekvezérek, egyházi tisztviselők, harangozók drágasági pótlék kérelme. A hittanszaki önképző társulat kérvénye a csapó- és homokkerti itentiszteletek tartása tárgyában. Az adóügyi bizottság javaslata az adószedés tárgyában, a gazdasági bizottság véleményével. Iskolaszék végzése Szabó István tanító s társai kérvénye, fizetési nyugtájoknak az iskolaszéki elnök által ellenjegyzése megszüntetése tárgyában.

A japán—orosz háború.

— Távirati tudósítás. —

Oroszok hangulata.

Mukdenből érkezett magántáviratok az ott maradt hangulatváltozásáról közölnek érdekes jelentéseket. Még pedig Kuropatkin ottmaradt vezérkarának hangulatváltozásáról. A 17-én érkezett jelentések hatása alatt minden előkészületet megtettek, hogy a charbini pályaudvarra meneküljenek. Szinte lázasan tevékenykedtek Mukdenben. A nevezett nap délelőttjén kilenc órakor az első vonat néhány törzstiszttel és fontos irománnyal el is indult. Siettetten a menekülést a jelentés Stackelberg hadtestének teljes kudarcra miatt, amelynek balszárnya szűk sikátorba került és gyorsan hátrálni kellett. Rossz hírek érkeztek a jobb szárny második hadtestéről is, amelynek két ezredét törbe esalták a japánok, kik az oroszokéhoz hasonló kucsákat viseltek. Csak háromszáz lépésről tudták meg, hogy ellenséggel van dolguk. Ezért a tévedésükért az oroszok tüzéségük valamennyi tisztjének pusztulásával és 24 ágyu elvesztésével lakoltak.

A 17. hadtestről is szomorú hírek érkeztek. Huszonkét ágyut és igen sok tisztet vesztett ez a hadtest. A legénységről mitsem tudtak. Az egyetlen reménység az volt, hogy a centrum sikereiről érkezett híreket megerősítették. Alexejev a sétatéren így szólt széles jókedvvel tisztársaihoz:

Azt hiszem, hogy hasztalanul dolgoztunk Mukden megerősítésén. Nem fogadhatjuk itt szemtől szembe a japán kölyköket.

Sache állomás japán kézben.

Tokió, okt. 21.

Ideérkezett magánjelentés szerint a japánok éjjeli támadással elhódították Sache vasuti állomást.

Érez és Mű Koszoru a legnagyobb választékban gyári áron a **Gebaüer Károly** temetkezési intézetében (Kossuth-utca Városházépület) kapható.

KRÓNKA.**A közmondás.**

Egyik újságíró kollégánk nevezetes a későnkéleséről. A kiadója a napokban megszólította:

— Kedves barátom, keljen már föl egyszer korán.

Minek?

— Mert az szerencsét hoz. A ki korán kel, aranyat lel.

Az újságíró tiltakozott.

— Ennek a szerencsének se hiszek. Hiszen a ki elveszti az aranyat, még korábban kel.

A fekete haj.

Egy debreceni uriaszonnynak haja már kezdett őszbe vegyülni. Az urinó fogta magát és befestette a haját.

A barátói természetesen szapulták érte. Az egyik nagyhangon mondotta egy társaságban:

— Láttatok, hogy megfeketedett az Anna haja?

— Láttuk — felelte egy másik asszony. — Bizonyosan valami nagy öröm érte.

— Hogy-hogy?

— Azért, mert a nagy ijedségtől megöszült az ember. Neki hát örömeinek kellett lenni, hogy — megfeketedjék a haja.

Ami szomorú.

Nagyon szomorúan ment be a kávéházba egy debreceni kereskedő.

— Min busulsz? — kérdezték tőle.

— Beteg az anyósom!

— Veszdelmesen.

— Igen.

— Hát akkor mit busulsz már most. Ráérsz akkor, ha — fölgyógyul.

VIDÉK.

Gyilkos vetélytárs. Kis-Tormás tolnamegyei községben Heinezmann Henrik vagyos gazda szerelmi viszonyt folytatott szép szomszédasszonyával, aki azonban Endersz János udvarlásait is elfogadta. A két udvarló mult szombatn este találkozott a közös szeretőnél, ahol Endersz egy fejszével úgy vágta fejbe vetélytársát, hogy az meghalt. A gyilkos megszökött.

A véres fejsze. Szombathelyről jelentik: Szentpéterfán Lovas Molnár János 21 éves legényt bárdasapásoktól összeroncólva találták meg. Bános Györgyöt, aki Molnárnak haragosa volt, a terhelő adatok alapján letartóztatták. Bános tagadja tettét, de a véres fejszét megtalálták nála.

Városi közgyűlés.

Harmadik nap.

Debrecen, okt. 22.

Tegnap délután volt az októberi közgyűlés harmadik napja. Széles mederben, általános érdeklődés mellett tárgyalták a polgármesterek kongresszusának az alkotandó városi törvényekre vonatkozó javaslatot, melynél különösen a felett volt nagy a szavazási készség, hogy kell-e főispán, vagy nem.

— Hiszen úgy sem szünteti meg Tisza István a főispáni állásokat, bármint erősködünk is — jegyezte meg Simonffy Imre.

— Az lehet, de itt az a fő, hogy mit akarunk mi, — válaszolt Juhász Ignác.

A főispánok detronizálása azonban még sem történt meg s a közgyűlés 56 szavazattal 45 szavazat ellenében fenntartandónak véli a főispáni intézményt.

Ezután a piaci helypénzszedésre vonatkozó tanácsi javaslatot buktatták meg. Így hát a piacon marad minden úgy, a hogy volt.

Városi törvénytervezet.

Domahidy Elemér főispán a közgyűlést megnyitván, tárgyalásra került a polgármesterek 1903. évi kongresszusáról felvett jegyzőkönyv, a melynek az új városi törvénytervezetre vonatkozó javaslatát, — több rendbeli módosításokkal, — elfogadták.

A városi képviselők számának leszállítására vonatkozó javaslatot a közgyűlés nem fogadta el s kimondta, Márton Imre indítványára, hogy a városok maguk határozzák meg, hogy hány tagból álljon a törvényhatósági bizottság.

A kongresszusi javaslat a virilista jogot ki akarja terjeszteni mindazokra, a kik jog- vagy államtudományi államvizsgát tettek, hogy ezáltal a képviselőtestületek értelem és szellemi színvonala emeltessék. Ezt a javaslatot a közgyűlés nem fogadta el, hanem a virilis intézményt a mai tervezetben óhajítja fenntartandónak. Azt a javaslatot, hogy pótbizottsági tagok választassanak, a kik az elhunyt, elköltözött stb. tagok helyett időközben behivathassanak s így az időközi választások eltöröltessenek, — a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A kijelölő választmány megalakítására vonatkozólag kimondta a közgyűlés, hogy az a mai szervezetében fenntartandó, de a polgármester a választmány üléseibe minden körülmények között meghivandó. A közgyűlés nagy többséggel kimondta, hogy az összes tisztviselőket, a segéd és kezelő személyzettel együtt a közgyűlés választja.

Kimondta a közgyűlés, hogy a rendőrkapitány, a főorvos, a főmérnök és erdőmester is vétessék fel a tanács tagjaival s azok szavazattal is birjanak, de csak az esetben, ha azokat a törvényhatósági bizottság választja.

A kongresszusi javaslat azt kívánja, hogy a jogi képzettség a tanácsnokokra és a fogalmazókra is kiterjesszessék. Ezt a javaslatot a közgyűlés is elfogadta. Ezután kimondta a közgyűlés, hogy a városi tisztviselők, ha állami szolgálatba átlépnek vagy viszont, egész, tehát előbbi szolgálati idejük beszámíttassék, illetve átutaltassék.

Kell-e főispán? Kell!!!

Ezután jött szóba az a kérdés, hogy fenntartandó-e a főispáni intézmény.

Márton Imre, Nagy Sándor, Simonffy Imre vitatkoztak egy kicsit, meg Dr. Kola János, aki azt állította, hogy szalmát csépe-lünk. Ezt már nem hagyhatta szó nélkül Juhász Ignác sem, aki roppant élesen kelt ki a főispáni intézmény ellen, — a nélkül, hogy személyekről volna szó, — melyet holmi szolgálai alárendeltséggel vádolt.

A közgyűlés végre is 56 szavazattal 45 ellenében kimondta, hogy a főispáni intézményt fenntartandónak tartja.

Piaci helypénzek.

Ezután beterjesztik a piaci helypénz szabályrendeletre vonatkozó tanácsi javaslatot.

K. Tóth Sámuel örömmel veszi tudomásul, hogy a város jövedelmi forrását növelni akarja, de nem fogadja el a tervezett helypénz felemelését, mert ez a szegényebb iparos osztályt sújtja és azzal voltaképpen drágítják a piacot. Nem tartja arányosnak a térszerinti kivétel kulsát sem. Indítványozza, hogy a szabályrendelet úgy módos-

sittassék, hogy a helyi iparosok ne fizessenek helypénzt, csak a vidékiek.

Dr. Fejér Ferenc nem fogadja el Tóth Sámuel javaslatát, javasolja, hogy a megállapított díjak egy negyed részét fizessék a helybeli iparosok.

Acél Géza ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra. Bihari István és Herczeg János a javaslat ellen beszélnek.

Kovács József: A közegészségügyi követelmények is követelik a piac rendben tartását. E tekintetben pedig szükséges a javasolt helypénzek megállapítása. Ajánlja, hogy a javaslatot általánosságban fogadják el, a részleteiben majd lehet javítani az egyes szakaszoknál.

Szentessy János: Az országban mindennütt úgy van, hogy a helybeli árusokra tekintettel vannak, a legjobb helyen a helybeliek semmit sem fizetnek. A szegény ember fizet mindenféle adót, ezzel a fölemelt díjakkal nem terhelhetjük meg.

Kertész István szintén nem fogadja el azt a részt, hogy a helybeliek is helypénzt fizessenek.

A közgyűlés a tanács javaslatát 51 szavazattal 49 szavazat ellenében lezavazta s a piaci helypénzszabályrendeleti javaslatot a napirendről levette.

Egyéb ügyek.

Ezután az utcák jobb járdával való ellátása tárgyában hozott szabályrendeletet fogadták el némi módosítással.

Kimondta a közgyűlés, hogy ezután a hordárok nem lesznek alárendelve vállalkozónak, hanem a városi tanács által meghatározott számban önállóan működhetnek. A hordárok száma egyelőre 20-ban lesz megállapítva.

Kataszteri helyszínelési költségekre 123,710 koronát előlegeztek. A körkemencei kiadásokra 16,000 korona póthitel szavaztak meg. A városi anyakönyvi hivatalt, miután nincs hely a városháza épületben, a városházán kívül helyezik el.

A helyi vasut új vonalainak céljaira a szükséges utcai területeket a Petőfi-téren, a Hunyady-, Deák F.-, Piac- és Péterfia-utcákban a közgyűlés átengedte.

A gör. kath. egyháznak templomépítési céljaira a Szent-Anna-utcán levő 51. és 53. számú házak telkeit a város átengedi. A gör. kath. egyház jobban szeretne volna, ha e házak telkeit eladhatta volna s a Csapó-utcában építhette volna fel a templomot, de ez kivihetetlen. A város a Szent-Anna-utcai telkek mellett foglalt álláspontot.

A miniszterelnök sajtópöre.

Esküdtbíróági főtárgyalás.

Budapest, okt. 21.

A budapesti büntetőtörvényszék, min esküdtbíróóság a mai napra tüzte ki annak sajtópörnek a tárgyalását, a melyet a likvidált Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank volt vezetősége indított Fényes László hírlapíró ellen. A pörre az a cikksorozat adott okot, a melyet a bank likvidálása alkalmából Fényes a Székesfehérvár és Vidéke c. lapban tett közzé. E cikksorozatban a Gazemberek és a Gazemberek bűntársai cím alatt keményen támadta meg az igazgatóságot és a felügyelő-bizottság tagjait. Főképen Bauer Mórt, a Wiener Bakkverein elnökét, a ki az Iparbank alelnöke volt, Tisza István miniszterelnököt, a ki elnök volt és Schwarc

Nagy hire van már, a GERŐ áruházának, hogy ott a legjobb minőségű férfi- és gyermek ruhát a legolcsóbban lehet beszerezni. DEBRECZEN, Piacz utoza sz. 47. a Dréher söresarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

Tolnai Dániel Legnagyobb választékú raktár mindennemű czipőkben elsőrendű készítmény. czipőárháza Debreczen, Piacz-ú. 49. sz., a postával szemben.

Félix, Posch Gyula igazgatókat. Azt állította, hogy a vezetőség rosszszeműen vezette az ügyeket, a leggyafurtabb csalással dugdosták el a mérlegben a román-petroleum törzások cím alatt elköltött összeget, a törvényt céltudatosan kijátszották és így tovább. A sértő cikkek miatt a vezetőség tagjai Fényes ellen rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt sajtópört indítottak.

A tárgyaláson Zsitvay Leó kuriai bíró elnökölt, a közvádat dr. Nagy Dezső ügyvéd képviselte; a védelmet pedig dr. Bródy Ernő látta el.

A tárgyalás iránt érthető nagy érdeklődés nyilvánult. A tolyesókat teljesen ellepte a tömeg és a terembe csak a „kiválasztottak” juthattak be.

Tíz óra felé járt az idő, mikor az ítélőtanács megjelent a teremben és kezdetét vette a tárgyalás.

Az elnök: A mai napra kitűztük annak a pörnek a tárgyalását, a melyet a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank indított Fényes László hírlapíró ellen. Megállapítom, hogy a felek megjelentek.

- Hány éves?
- 32.
- Mi a vallása?
- Református.
- Foglalkozása?
- Hírlapíró.
- Milyen iskolát végzett?
- Gyógyszerészeti egyetemet.
- Büntetve volt-e már?
- Igen, párviadal vétsége miatt két ízben.

Konstatálja a bíróság, hogy a panaszosok közül megjelent gróf Tisza István, báró Roszner Ervin, gróf Széchényi Imre, Beöthy László, Schwarcz Félix, Kubinyi Géza, Posch Gyula, Szécsi Pál, Léderer Sándor meghalt és Nagy Dezső a magánpanaszosok képviselője bejelentette, hogy helyette az özvegy folytatja az eljárást.

Ezután hozzáfogtak az esküdtzék megalkotásához. Csajtay Gyula jelentkezik, hogy ő nem lehet esküdt ebben a pörben, mert részvényei vannak a likvidált banktól. Az elnök megállapítja az érdekeltiséget és Csajtayt fölmenti az esküdtbírói kötelezettség alól.

Az esküdtek megállapításánál mind a két fél élt a visszavetési joggal.

Miután az esküdtek letették az esküt, megjelent a budapesti királyi ügyészség vezetője, doktor Gegus Gusztáv főügyész helyettes is, aki bejelentette, hogy nyilatkozni kíván.

Gegus: A mai tárgyalásról a törvény-szék értesítette az ügyészséget, ezért megjelent, hogy esetleg képviselje a vádat. Erre nézve nyilatkozatát a bpt. 41. §-a szerint később teszi meg.

A védő: Az ügyészség eddig bár kétszer állott módjában nyilatkozni, nem vállalta el a képviselést és így az most meg nem engedhető.

Az elnök: A törvény értelmében a bíróságnak nincs jogában az ügyészségnek az engedélyt megtagadni.

A bíróság ezután a vádhatározat rendelkező részét ismertette, amely Fényest husz rendbeli rágalmozás miatt vád alá helyezi.

Az elnök: Miután megértette a vádat, nyilatkozzék: bűnösnek érzi magát?

- Nem.
- Elvállalja a sajtójogi felelősséget?
- Igen, mint szerző, mert a cikksorozatot én írtam.
- Ha ön írta, miért nem bűnös?
- Mert amit írtam, igaz és bizonyítani tudom, ha a bíróság megengedi ezt nekem.
- A vizsgálóbíró előtt is nyilatkozott harmadfél év óta?

— Igen.
— Tehát a bizonyítás beszerzésére elég ideje volt?

— Igen.
— És a vizsgálóbíró megengedte a bizonyítékok előterjesztését?

— Megengedte, azonban én taktikai szempontból jónak láttam a tanuimat csak a fő tárgyalásra beidézni. Szükségesnek tartottam a könyvek megvizsgálását, a váltótárcák áttekintését, mert csak így állapítható meg a rágalmozás. Ez a pör lényege, gerince és többször kértem a vizsgálat során a szakértői szemlét, de nem rendelték el. Így hát a hamis mérleg fenforgását nem állapíthatam meg. Pedig ezt a törvény előírja. Eltiltottak engem attól, hogy a könyveket megvizsgáljak, mert üzleti titok és mert szegény vagyok, így, ha elítélnék, a vizsgálat költségeit nem tudom majd fedezni.

— Honnan vette ön az információt a cikkek megírásához?

— A részvényesek felhívást intéztek a lapokhoz, hogy védjék meg őket az igazgatóság összejátszása ellen. Mikor láttam, hogy a fővárosi lapok, a melyek kis bankok bukását közlik és egy 20 milliós bukásról hallgatnak, érdeklődni kezdtem a dolgok iránt. Közben erősebb és erősebb oikket írtam, objektíve. Végre, mikor láttam, hogy a közérdekű ügygyel a sajtó nem akar foglalkozni, írtam meg a Gazemberek és a Gazemberek büntársai című cikkeket. Ezt a cikksorozatot csak együttesen lehet elbírálni. Ismertem a bank viszonyait, állításaimat azonban csak a könyvekkel bizonyíthatom. Ezért provokáltam a sajtópört. Lehet, hogy egyik-másik dologban tévedtem, könnyelműen jártam el, azért ítéljenek el, amde meg vagyok győződve, hogy tévedésemről szó sem lehet, minden szavam tényeken alapszik, a mit tanuimmal igazolhatok.

— A cikkek megírása előtt miként győződött ön meg arról, hogy igazat ír?

— A részvényesek győztek meg.

— Megmondta a részvényeseknek, hogy közérdekből nyilvánosság elé akarja hozni az ügyet?

— Igen és már csak ezért is szívesen informáltak.

— Szerpeltek ezek a részvényesek a közgyűlésen?

— Igen és súlyos vádakkal illették az igazgatóságot!

— Hát aztán mi történt?

— Én a részvényesekkel történeteket nem tudom.

— És miért nem jelentette be a részvényeseket?

— Háromszor is bejelentettem, de a vizsgálóbíró nem hallgatta ki őket.

— Mert nem kérte a beidézésüket.

— Kértem, hanem elutasítottak azzal, hogy a tanuk vallomásai lényegtelennek látszanak.

Ezután az inkriminált cikkek olvasására került a sor. A cikkek ismertetése hosszabb időt vett igénybe.

A déli órákban föllélt dr. Bródy Ernő védő és egy teljes órát tartó indokolással kérte, hogy a bíróság engedje meg a bizonyítást ne csak abban a terjedelemben, a mint azt a vizsgálóbíró tette, hanem hallgassák ki a bejelentett tanukat is, mert csak így lehet módjában bizonyítani, hogy védsége igazat írt-e vagy sem.

A főügyész Tisztától, Rosnertől és Beöthytől átvette a vád képviselést, tekintettel közjogi állásukra. Tisza István gróf miniszterelnök egészen estig ott volt a tárgyaláson. Este nyolckor a tárgyalást felfüggesztették s folytatását ejjel tíz órára tűzték ki.

SZÍNHÁZ.

Szókimondó asszonyság. Sardou brillans színvonalú technikával felépített, következképpen nagyon hatásos színművében Hahnel Aranka is versenyezhetett e szezonban végre a jelentősebb diadalért. Szép és osztatlan sikerben volt a címszerepben része, a mi őszinte tetszésnyilvánításokban mutatkozott. Nyílt színen is megérdemelt tapsot kapott, bár sok helyen hatalmába kerítette a bohózat stílus. Az előadás elég jó volt, a mi Csiky László, Sebestyén és Faragó érdeme. Csontos Gyula, ez a jeles színészhetség kissé felületes volt s az epizodistákon is meglátszott a köztársasági milliő, sokkalta jobban, mint a császári termekben kívánatos volt, különösen a toilettekben. Sz. Z.

Komjáthy János színigazgató tegnap Debrecenben időzött. Komjáthy János nagy reménységekkel pályázik a kolozsvári színházra, melynek egy éves bérelte ügyében e hó 28-án döntenek.

Színházi hírek. Szombaton kerül színre Ordoneau és Valabrege 3 felvonásos bohózata, a Durand és Durand. A bohózat főbb szerepeit Szabó Irma, Hahnel Aranka, Arday Ida, Püspöky Rózi, Faragó Ödön, Sebestyén Géza, Palágyi Lajos, Iványi Antal, Szilágyi Aladár és Csontos Gyula játsszák. Vasárnap este lesz a premierje Veber Pierre 4 felvonásos vigjátékának, melynek a címe Kis pajtás. A vigjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Szabó Irma, Arday Ida, Iványi Antal, Sebestyén Géza, Palágyi Lajos, Csiky László és Virágháty Lajos játsszák. Bokor József 3 felvonásos népszínművének „Az édes”-nek a színvonalú próbái annyira előre haladtak, hogy az igazgatóság hétfőre kitűzte előadásra a darabot.

Más színházakból. Nagyváradon a Nemzeti színház nagyszerű műsordarabját, Landy-Windermere legyezőjét pénteken fogják bemutatni. Pécsen fényes kiállításal hozzák színre szombaton a Mikádó operettet. Székely Irén népszínházi bemutatkozása elmaradt. A művésznek rekedt. — Kunhegyi Miklós társulata Oraviczán játszik. — A Magyar színházban az Ibolyásleány címszerepében ma mutatkozott be Anday Terka, Anday Blanka Huga. — Baján szombaton kezdi Pesti Iház Lajos a színi évadot. — Kolozsvárott vasárnap Komjáthy János vendégszerepel. Tegnap volt ott a Napkeleti kisasszony bemutatója Tóvölgyi Margittal a címszerepben. Ma Tompa Kálmán A másik című kis dramolettjét mutatták be szép sikerrel.

UJDONSÁGOK.

* **Tiszteletbeli kinevezések.** Domahidy Elemér főispán a tegnapi közgyűlésen dr. Boldizsár Kálmán főkapitány helyettes tiszteletbeli városi tanácsossá nevezte ki. A nagyon megérdemelt kitüntetés jó hatást keltett a közgyűlési teremben, miután dr. Boldizsár Kálmán nagy népszerűségnek örvendő s működésével rászolgál az elismerésre. Ugyancsak tb. fogalmazónak nevezte ki a főispán Kiss Sándor rendőrinnokot is.

* **Beke Imre kitüntetése.** Beke Imre bácsi közel 40 éven keresztül szolgált a várost. Most azután elbetegesedvén, kérte nyugdíjaztatását. A debreceni közgyűlés a nyugdíjaztatás alkalmából szépen adott kifejezést Beke Imre iránti elismerésének. Simonffy Imre kir. tanácsos javaslatára egyhangulag a mostani, tehát teljes fizetésével nyugdíjazta Beke Imrét.

* **Jóteköny nőegyleti gyűlés.** A debreceni jóteköny nőegylet elnöksége felkéri a választmány tagjait, hogy a folyó hó 23-án délután 3 órakor tartandó választmányi

Rendkívül leszállított árak! cipő kalap és férfi divat kereskedésében Debrecen a Tisza-palotában. Raktárunk tulhalmozottsága miatt mindenféle őszi és téli női férfi és gyermek cipőket mélyen leszállított árakban bocsájunk a mai naptól kezdve a t. vevő közönség rendelkezésére. Elsőrendű kézi munka.

✻ NEUMANN TESTVÉREK ✻

ülésem okvetlenül sziveskedjenek megjelenni, mivel ez alkalommal a b. e. *Várad Szabó Miklós* hagyománya felől történik intézkedés.

* **Szentpály Béni állása.** A tegnapi közgyűlésen szóba került dr. Szentpály Béni rendőrorvos ügye is. Dr. Szentpály kiment Amerikába s azóta nem adott életjelt magáról. Most azután a közgyűlés úgy határozott, hogy ha november 1-ig nem jelentkezik dr. Szentpály, úgy a fizetését beszüntetik s a helyettesítéséről gondoskodnak.

* **Egy tehetséges művész** zsenialis szoborműve hívja fel a figyelmet a Varga-féle butorkereskedés kirakatában. *Gyöngyössy Berta*, egy debreceni leány alkotása, aki most is a berlini képzőművészeti akadémia tagja. Annak idején Gyöngyössy Berta négy évig Debrecen város koronázási alapjából élvezett ösztöndíjat. Most a japán-orosz háború alkalmából egy szobor-allegóriát alkotott, melynek csinos reprodukciói azonban az oroszszövetséges Berlinben nem találtak kedvező fogadtatásra. Sőt a művész olyan helyzetbe jutott, hogy nagyon is rászolgált a pártfogásra. Miután pedig az akadémiát el akarja végezni, külföldön maradását lehetővé teendő, debreceni jóakarói meghozták a szobrot, mely darabonként 20 koronáért rendelhető meg.

* **Pósa bácsi debreceni emlékei.** *Pósa Lajos*, a kiváló költő, a gyermekek nagy mesemondója nagyon kellemesen emlékszik vissza az elmúlt debreceni szép napokra. A Pósa-ünnepségek rendező-bizottsága egyik tagjához intézett leveléből is kitűnik ez. A levél így szól:

Kedves barátom!

Áldja meg az Isten minden lépéseket, hogy olyan jók voltak hozzám. — Meseország tündérképeinek szivárványos sugaraiban fürdetted meg a lelkünket. Varázsló kezetek virágszóró nyoma örökké él a szívünkben. Hálával gondolunk rátok mindenha, mert könyvet fakasztottatok a szívünkben. Ezen a könyven keresztül repül hozzátok köszönetünk.

Ezerszer ölelve vagyok igaz barátotok
Pósa Lajos.

* **Rendőri hírek.** Kéregetés miatt tartóztatták Wallner Ferenc m.-bródi illetőségű napszámost. Mint hely- és foglalkozás nélküli kétes egzisztenciát, a városból eltoloncolták. Hasonló sors érte Csendonai Juliánát és Kovács Lidiát, a kiket a rendőrség csavargásban talált.

* **Egy ház kiürítése.** A Nyugoti-sor 16. számú ház dűledező falával, rozoga és hiányos nádas tetőzetével régóta disztelenkedik már az utcán. Minden arra járó messze elkerüli, mert attól tart, hogy az öreg, sok vihart szenvedett kifelé kívánczó falak éppen akkorra mondják fel a szolgálatot. Valóságos Isten kísértés ilyenben látni s mégis akadnak emberek, a kik otthonokul választják. Fazekas András, a ház tulajdonosa nem sokat törődik vele, de annál többet a rendőrség, mely most a ház kiürítésén és elzárásán fáradozik. Ez a ház nemcsak életveszélyes, de nádas teteje miatt tűzrendészeti szempontból is nagyban kifogásolható.

* **A tilosban.** Tilosban vadászott T. Schubert Ferenc kéményseprő, a kit Papp Géza erdőőr akkor lepett meg, mikor a cserei erdőben cserkészett. T. Schubert ellen a rendőrség megindította az eljárást.

* **Veszedelemes helyzet.** Zagyva János fancieskai gazdálkodó komondor kutyája megtámadta tegnap Mezei Sándornét, akiről

a dühös állat rongyokban szaggatta le a ruhát. Mezeinének az ijedségen kívül egyéb baja nem történt. Széttépett ruhái miatt a kutya gazdája ellen pert indított.

* **Eljegyzés.** Kovács János ev. ref. lelkész fogadott leányát, Margitka kisaszszonyt eljegyezte *Balogh Sándor* földbirtokos. Az eljegyzéshez széles körből fűződnek a legőszintébb szerencsekívánatok.

* **Eltévedt katona.** A besztercebányai 82. számú gyalogezredtől helyezték Debrecenbe Demeter Flórián oláh legényt. Demeter tegnapelőtt érkezett Debrecenbe s mivel egy szót sem tud magyarul, Debrecenben meg nem sokan tudnak oláhról, s szerencsétlen katona azóta itt csavarog. Tegnap aztán a rendőrnek feltűnt a csavargó katona, megszólította és egy nehezen kerített oláh tolmács segítségével megtudta tőle, hogy a jeles vitézt a magyar királyi honvédséghez osztották be.

* **A Pósa-előadások jövedelme.**

A Pósa-előadásokat rendező bizottság most készítette el a számadást a mese-délutánok jövedelméről. E szerint az összes bevétel 1389 korona volt, a kiadás pedig 301 korona 96 fillér. E szerint a tiszta jövedelem 1087 korona 04 fillért tett ki. Ebből 500 koronát a *Dankó Pista* szobrának alapja javára küldenek, 587 korona 04 fillért pedig, „Pósa Lajos és felesége *Andrássy Lidia* alapítványát” a siketnéma-intézet javára adnak. — A bizottság meleg köszönetet szavazott a költő párnak a közreműködésért, a rendezés körüli fáradozásért pedig köszönetet mond Szávay Gyulának, Oláh Károlynak, K. Tóth Kálmánnak, Makó Lajosnak s a két díjtalanul közreműködő zenekarnak: a Magyar Testvérek és Rác Károly zenekarának.

* **Tegnapi halottak.** Az anyakönyvi hivatalhoz tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Magyar Balázs ev. ref. 37 éves, Göncei Juliánna ev. ref. 3 éves, Dalmi Józsefné ev. ref. 46 éves és Kalas Mária ev. ref. 25 éves.

* **Országos amateur birkózóverseny.** A debreceni országos amatőr birkózóverseny iránt, a melyet november 6-án tartanak meg, általános az érdeklődés. A vidéki sportegyletek köréből egymásután érkeznek a bejelentések. Ujabban Nagy Tivadar máv. tisztviselő a miskolci athléta-kör tagja, *Zachariás Jenő* a magyaróvári gazdasági akadémia hallgatója értesítették a verseny vezetését, hogy részt vesznek a versenyben.

* **A posta épület** falán elhelyezett fényképkirakatban tegnap reggel óta új képek vannak kitéve. Az arra járó közönség szívesen áll meg néhány pillanatra az igazán szép képekben gyönyörködni és így sokszor megcsik, hogy egész csoportosulás támad a kirakat körül. *Letzter József* fényképész művészi ízlése nyilvánul meg az összhangban, melyet az egész kirakat elrendezése kelt és a képekben, melyeknek kivitele a legszebb, mit a fényképészeti technika produkálhat. Az izléssel kiállított fényképekben csupa debreceni ismerősökkel találkozunk.

* **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme *Piac-utca 44. Dr. Ujfalu-sház.* Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárásánál levő kirakatokban.

* Villanylámpákhoz új töltések érkeztek *Mentze* áruházába.

* Ékszer javításokat a legolesóbban elvállal *Pintér Gusztáv* ékszerész, Főter, főtűzsdé mellett.

* Az angol királynő szálloda fényes éttermében minden este zeneestély. A zeneestélyeken *Rác Károly* és a Magyar Testvérek zenekara felváltva játszanak.

Uj kézi szőlőprés, melyvel mindenki házilag készíthet mustot, darabja 90 kr. *Mentze Henrik* újdonságok áruházában.

* **Esernyő-különlegességek,** romek szőrme-boák, női kiegészítők, övek, toilette-cikkek, illatszerek, szappanok, dísztűk, női nyakláncok, férfi fehérművek rendkívül olcsón kaphatók *Bartha Kálmán* főtéri üzletében, városház-épület. Szabott ár. Tisztviselőknek 5 százalékos engedmény.

* **Pénzkölesönöket** jelzalogra, személy hitelre gyorsan kieszközöl *Rác Béla* bankirója Debrecen, Csapó-u. 12.

* Legjobb szabású férfi divatingek 1 frt 75, 2 frt és 2 frt 50 kr. *Feketénéi.*

* **Bolthelyiség** a főtéren, jó forgalmu helyen kiadó május 1-re. Cim a kiadóban.

TÁVIRATOK.

A háború.

Skagen, okt. 21. Az orosz kelet-tengeri hajóraj egy része este 8 órakor felvonta horgonyát. A többi hajó még itt horgonyzik skageni öbölben.

London, okt. 22. Oku és Nodzu Sahó mellett megtámadták az oroszokat. Kuroki hadosztályainál nyugalom uralkodik.

London, okt. 22. Port-Arthurnál a japánok a kínaiakkal erősségeket építtetnek, hogy a gyalogság előnyomulását fedezzék. Az ágyuharc szakadatlan folyik. A védők nagyon biznak abban, hogy Kuropatkin segítségükre megy.

Newyork, okt. 22. A Newyork Herald-nak táviratozzák, hogy Kuroki vérhasban megbetegedett s haldoklik. Ez a hír más forrásból nem nyert megerősítést.

A kath. nagygyűlés.

Budapest, okt. 21. Ma volt az első nyilvános ülése a kath. nagygyűlésnek. Megelőzőleg misét celebrált Csáky Károly gróf püspök, utána a Vigadó fényesen díszített termében gyűltek össze. Az ülés kezdetén a m. kir. opera énekara előbb a pápai, azután a magyar himnuszt énekelte el, a melyet az összes jelenvoltak állva hallgattak végig. A himnusz végeztével gróf Zichy János tartotta megnyitó beszédét. Azt mondta, hogy a kath. vallás költészete kétségtelenül a Mária kultuszban nyeri legbájosabb, legelragadóbb kifejezését akkor, midőn az üdvözítő anyjában, az ideális tisztaságú nőt, e nőben a királynét és e királynőben az anyát tisztelik. Minden poezis, amit az emberi szív magában felölelni képes, költeménynyé válik e három szóban: nő, királyné, anya. A hatalom és szeretet superlatívusát egyesíti e három szó, a szeretet és hatalom superlatívusát egy női szivben. A megjelzett beszéd után gróf Zichy János indítványára megválasztották a nagygyűlés díszelnökéül: Gróf Batthányi Ivánt, gróf Cziráky Antalt, gróf Csekonics Endrét, herceg Eszterházy Miklóst, gróf Mailath Györgyöt, Márkus József polgármestert, Halmos János polgármestert, báró Révay Ferencet, őrgrof Pallavicini Edét, gróf Széchenyi Imrét, gróf Zichy Nándort, gróf Wenckheim Frigyeset. Indítványára a pápát és királyt táviratilag üdvözölték.

L. Chilinsky Gy. Utóda

fényképészeti műterme Debreczen, Piacz u. 41. sz. alatt a legkényesebb művészi ízlést is kielégítő fényképek mérsékeltárak mellett készülnek.

Ugyanott olajfestmények, akvarellek, fénykép nagyításokat és oleografiák is a legszebb kivitelben készülnek.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 21. A képviselőház mai ülésének további folyamán Lovász Márton azt kérde, hogy a házszabályrevízióra vonatkozó indítványt mikor tűzik a napirendre. Elnök kijelentette, hogy a jövő héten. Az ülés 2 órakor véget ért.

A trónörökös hazautazása.

Bécs, okt. 21. Ferenc Ferdinánd főherceg, a ki ő Felsége képviselőjében résztvett a szász király drezdai temetésén, tegnap este onnan visszatért Chlumeche.

A macedon csendőrség.

Bécs, okt. 21. A Fremdenblatt jelenti: A macedóniai csendőrség számára kijelölt osztrák-magyar tisztek utazását rövid időre elhalasztották.

A Taussig-cég bukása.

Bécs, okt. 21. A lapok hire szerint a fizetéképtelen S. Taussig-cég hitelezőinek tegnap tartott gyűlése haladékat adott november 10-éig.

A kolera.

Pétevár, okt. 21. A kolera állapotáról a következőket jelentik: A Bajkálón túl lévő területen szept. 10-től október 17-ik csak egy megbetegedés fordult elő. Ugyanebben az időben Bakuban is apadást észleltek. — Szatarovban szeptember tizenegyedikétől október hetedikéig tizenegy megbetegedés fordult elő, a melyek közül 3 halálos végű volt. Az asztraháni kormányzóságban újabb betegek nincsenek. A Volga jobb partján, Asztrahánnal szemben október 14-től 16-ig hárman betegedtek meg. Szama vidékén új betegek nincsenek. Megállapítottak néhány újabb koleraesetet Novi Uszenckben és a szamarai kerület hat falvában, valamint Nikolajevszk és Buszulukban. A szamarai kormányzóságot ezért kolerajárványosnak nyilvánították.

HIREK.**Éjjeli posta.****A bécsi gyilkos házaspár.**

— Fővárosi tudósítónktól. —

Mint Bécsből jelentik, az igazságügyi-miniszter már Párisba küldte a külügyminisztérium útján a Klein-házaspár kiadására vonatkozó megkeresést. Illetékes helyen azt hiszik, hogy a kiadási eljárás nem fog tovább tartani 10—12 napnál és legkésőbb két hét múlva a gyilkosok már Bécsben lesznek.

A bécsi rendőrség most az iránt folytatja a nyomozást, hogy hova lettek a meggyilkolt Szikora értékpapirjai, amelyeknek egy listáját megtalálták a meggyilkolt irományai között. A liszta azonban nem megbízható, mert több évtized előtt lett összeállítva és időközben maga Szikora a legnagyobb részüket eladta és közben másokat vásárolt. Így például jelentkezett a rendőrségen egy ember, a ki beigazolta, hogy a tisztán levő egyik sorsjegyet már 15 év előtt vásárolta a most meggyilkolt Szikorától.

Kinyomozták azt a mosónőt is, a kinél a gyilkosok a véres ruhákat kimosatták. A ruhákat előbb Kleinné odahaza kimosta és azon vizesen adta a mosónénak, a mi neki kissé gyanusnak tűnt fel, de semmi rosszat nem sejtett.

Kuropatkin mint meteorológus. (Éjjeli express tudósítás.) A cárhoz intézett egyik jelentésében a többek közt ezt írta Kuropatkin: „Miként Liaojangnál, úgy itt is megtörtént, hogy a rettenetes golyózáportól nagy felhőszakadás támadt.” Az orosz hadvezér olyat mond, a mely régtől kutatásra indította a haditudósítókot éppúgy, mint a meteorológusokat. Egy kiváló meteorológus

azt mondja, hogy a csatazajnak aligha van köze a felhők villamos apparatúrához. Mert, ha igazak volnának Kuropatkin következtetései, úgy halomra dőlné minden teoria, a mely éppen azt hirdeti, hogy viharágyukkal riasztjuk el a felhőket.

Egy család tűzhalála. (Éjjeli express tudósítás.) Tűz pusztított Londonban. Egy fodrász műhelyében éjjel tűz ütött ki. Hat lakó elégett, három pedig veszedelmesen megsebesült. Egy család különösen szerencsétlenül járt, mert a nagypapa, nagyanya, fiu és unokái is bennégték.

CSARNOK.**Anica.**

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

A kedves nap végre elérkezett. A nagybácsi megérkezett, Harvai fogadta a vasutnál. Az öreg, mikor leszállott a kocsiról, örömtől lelkesülten köszöntötte unokaöccsét.

— Boldog vagyok, hogy újra láthatlak. Évek hosszú sora óta ez az első eset, hogy kimozdultam hajlékomból s ilyen hosszú utat tettem meg. De mondhatom neked, hogy örömmel jöttem s hogy az ut nehézségeit legyőzte bennem az az édes tudat, hogy reményem, vágyam, óhajtasom teljesült.

A nagybácsi öröme csak akkor volt tökéletes, a mikor Amália elébe tartotta a a kis Anicát. Elragadtatással tört ki ajkairól:

Milyen szép, milyen édes, milyen gyönyörű gyermek, egészen olyan, mint az édes mamája!

A jelenetet benn a szobában figyelte a dada. Feltűnt neki, hogy a kis gyermeket a nagybácsi előtt úgy mutatták be, mint a saját gyermeküket. De mikor a nagybácsi azt mondotta, hogy ezt a kis gyermeket boldoggá, vagyonossá, gazdaggá teszi, felébredt még ebben az asszonyban is az irigység!

— Jó volt ezt nekem megtudni! — gondolta magában. Ennek még én hasznát fogom venni!

(Folyt. köv.)

Minden kiló kávéhoz egy kiló cukor.

Kitűnő zamatu **Cuba, Ceylon, Santos** és **Salvador** kávékból vegyített „Bora” kávé kilója, egy kiló cukorral

1 frt. 60 kr.

Merkli Ferencz,

fűszer csemege és bor kereskedésben Fűvészkert u. 14.
100 kgr, felvágott csertőlgyfa 1 forint.

Ma már élvezhető, erdélyi arany parmin almát

kilónként 15 krajczárért,

Erdélyi Batult

sóvárít, bőrkormost, piros ranetet kilónként 16 krajczárért a mindezekből a csomagolásnál és utban megsérült részét, mely konyhai használatra, sőt asztalra is kitűnően alkalmas

* kilónként 6 krajczárért *
árusítja

VÁRAY JÓZSEF,

fűszerkereskedése

Debreczen, Piacz-utca Városi uj bérház.

Kiadó lakások.

1904. november 1. Kossuth utca 9 sz. udvari emelet 2 nagy világos szoba, előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, doktor, hivatalnok részére garçon lakásnak, vagy irodahelyiségnek, tiszta udvar, jóviz, kényelmes lépcső 1904. nov. 1-től Varga utca 16 szám utcai lakás 3 szoba mellék helyiségekkel földszint, jóvívőzükút.

Ertekezhetni:

KARDOS LÁSZLÓ üzletében.

Az előkelő hölgyközönséghez!

Nagyságos asszony!

Halmágyi Sámuel úr cégvezetőm külföldi utjáról visszatérve, tisztelettel értesitem Nagyságodat, hogy az őszi és téli idény legújabb modelljeit hozta magával **Costümökben, Blousok, Paletót, Raglán, Havelok, Leányköpony és kabátka, Téli felöltő és Szörme konfektiókban**, mely újdonságokat a sablon szerűség jellegétől megóvándó, kizárólag cégem részére kötöttem le,

Nagyságod b. megrendelésének kellemes elvartában vagyok kitűnő tisztelettel

Klein Sámuel

Halmágyi Sámuel

cégvezető

női- és leány felöltők legnagyobb áruháza.

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz.

Nagy Lajos irodája

Piacz-utca 42. szám.

Lamprecht palota.

Megszerez: nagykorúsítási-, nősülési-, örökfoglalási-, névmagyarosítási-, ipar-, mindennemű katonai és egyéb engedélyeket, Mindennemű perenkívüli kérvényeket a legjutányosabban megír

Okmányszerző vállalat.

Átvesz 40 koronán aluli kintlevő követeléseket s azokat rövid idő alatt beszedi. („INCASSO INTÉZET”)

Mindennemű családi ügyekben adandó megbízást elfogad, — elvállalja a legkényesebb családi ügyek lebonyolítását, a legnagyobb diszkrétívval teljesít megfigyeléseket!

Magánkutató privát detectiv vállalat.

A vállalat tulajdonosa;

NAGY LAJOS volt ügyvédsegéd,

kinek szakavatottsága és feltétlen megbízhatósága mellett legfényesebben tanuskodnak: Debreczen város polgármesteri hivatalától, a kir. Törvényszék, vizsgálóbíróság, kir. Járásbíróság, dr. Kardos Samu, dr. Szöllös Dezső és dr. Király Péter ügyvéd uraktól nyert szolgálati bizonyítványai, ahol is több mint 8 éven keresztül működött mint fogalmazósegéd s aki a debreceni tek. kir. törvényszéktől kir. bírósági végrehajtói oklevelet is nyert.

Hivatalos órák Hétköznapokon: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—7-ig, Vasárnap és Ünneppanokon: d. e. 9—12-ig.

Linoleum padlómáz **65** kr.
Bernstein padlómáz **65** kr.

Mindenk vízzel mosható!!
Ezüst fénymáz kályhák részére tör-
vényesen védve **35** és **50** kr.
Eredeti védjeggyel osakis
MERKLI FERENCZ,
fűszer üzletében kapható fűvészkert u. 14.

Házilag készített
Savanyított
káposzta

fejes és gyalult kapható
DEUTSCH ALBERT és FIA
fűszerkereskedésében Hatvan utca 9.

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hull-
lását, a hajvégek megtörését, a haj
elmolyosodását. — Teljesen ártal-
matlan. — Elősegíti a haj növést és
annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszertárában
DEBRECEN, Főtér 31. szám.

Van szerencsem tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szállótelepének

„ASZTALI BOR“

termését megszereztem és a fehér li-
terjét 30 krajzárért, a vöröset 40 kraj-
zárért árusítom.

Hektoliter vételnél engedmény!
Állandó raktár különböző hegyi és ose-
mege-borokból.

Tisztelettel

Mayer Jenő.

P A R Á D I

ÁSVÁNY-VÍZ

← kiváló gyógy- és borvíz. →

Főraktár: Debreczenben,

Csanak Józsefnél.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Küry-, Blaha-, Hegyi-, Fedák-crém a melyet nagyhangon hirdetnek,
Matild arkenőcs, crém stb. a mely a legvastagabb májfoltot, vimedlit, arczszórt, pórszenést
biztosan eltávolít, kis tégl 1 korona, nagy tégl 1 korona 60 fillér. Ragya
himlőhely kisimítására 1 tégl 4 korona.

Matild arczszépitő szappan szóda nélkül a kenőcs-
höz konstruálva **Matild powder** ásványi anyagoktól
szinben, dobozza 1 és 2 korona. tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.
ment ártalmatlan 3

Kun István gyógyszerész, első magyar „Marild“ mű-
laboratoriuma (a párisi labo-
ratorie cosmetique „Matilde“ mintájára alapított 1895-ben, Budapesten.

Budapesten: Töröknél, Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszertárában.

ÍZLÉSES

DIVATOS

JUTÁNYOS

női- és leányfelöltők, kalapok **legnagyobb**
választékban

Rózsá

női divat-
áruházában

Debrecen,
Kistemplombazár,

Társ

vagy kellő biztosítékkal

Bérlő

kerestetik egy gőzmalom-
hoz. Felvilágosítást ad a
kiadóhivatal.

Uradalmi tea vaj

naponta friss érkezés 1 kilo-
gramm 1 frt. 20 kr. kapható

Kertész Sándor,

fűszer és osemego kereskedésében,
Kossuth-utca 17. sz.

A tavalyi

(minden versenyt túlhaladó

Petroleum forrás

megeredt

Neumann Nándor

festék, firneisz lakk- és mindennemű
szén nagyraktárában

Hatvan-utca 5. szám.

telefon 205.

A fűtő szerek pontosan és bér-
mentve házhoz szállítatnak.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre a
a legújabb

Női divat kelmék,

Blouse selymek,

remek kivitelű

Mosó flanelek, velezek,

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen, Rózsá-tér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

ÓRIÁSI KÁVÉ BEHOZATAL és nagy raktár kávé különlegességekben Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében. Városház-utca.

SZEGEDI PAPRIKA a legolcsóban beszerezhető Farkas Henrik fűszerkereskedőnél Sas-u. 2. 1 kg. Háztartási cuba kávé 1.40 kr.

TRAFIK jó forgalma helyen előnyösen átvehető. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

KRISTÁLY PETROLEUM mely felülmúl minden más gyártmányt és még sem drágább mint más minőségű petroleum, egyedül kapható Térei József utódánál festék, petroleum és zsiradék nagy raktára Hatvan utca 13.

OKLEVELES maszirozó ajánlkozik uri házakhoz. Sziv-u. 5 sz.

FÉRFI ÉS NŐI harisnyák nagy választékban Benyáts Emlinél kötés és fejelés felvállaltatik.

ÜGYES GYAKORLOTT női szabó segéd (férfi) női kabátok készítésére állandó alkalmazást talál. Cím s kiadó hivatalban)

KITÜNŐ OKLEVELŰ, gyakorlott tanítónő bármily növendék alapos tanítására vállalkozik. Cím : kiadóhivatalban.

HÖLGYEK tanácsot és segítyt nyernek, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cím a kiadóban.

RIESZ LIPÓT Czukrász piacz utca 42. sz. Ajánlja saját készítményű tea süteményeit, nagyválasztékban.

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK NŐI, FÉRFI és GYERMEK harisnyákban. Valódi szintartó női kötött harisnya 24 krtól, férfi harisnya 16 krtól és gyermek patent harisnyák 47 krtól feljebb. Nagy raktár kötött kesztyűkben, Márton Gyula rövid-és divatúru üzletében. Bika szálloda mellett.

HÁZIKISASSZONYNAK ajánlkozik úri családból való árva leány, ily minőségben már alkalmazva volt. Bővebbet a kiadóhivatalban.

HÁZI LÁNYNAK, esetleg magános nőhöz ajánlkozom társalkodónőnek. Cím a kiadóban.

FEHÉRNEMŰ VARRÓNÓ ruhavarráshoz is ért ajánlkozik házakhoz esetleg gomblyukvarrást, javítást elvállal : Morgó utca 20. sz.

MAGANTANULÓ irodába ajánlkozik. Cím a kiadóban.

SZÉP fiatal üzvegnyő állást keres 100—200 korona ovadékkal elárúsítónőnek, esetleg házvezetőnőnek. Levelek „Idegen 26” czímen a kiadóba kérem.

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik fiatal nő, beszél némotül is. Cím Csillag-utca 5. sz.

ÜGYES VASALÓNÉ ajánlkozik házakhoz, férfi ing vasaláshoz is. Battyányi u. 4. Kovácsné.

Eladás.

EGY KÖNNYŰ STRAF koci eladó, Bethlen utca 29. szám.

SZÉP HANGU zongora 65 frtért sürgősen eladó. Cegléd-u. 14 sz.

KÁLYHA. Egy szép, diszes jó karban levő, fa- vagy szénnel fűthető vas kályha eladó. Piacz-utca 73. az emeleten.

EGY FÜSZER üzlet berendezés eladó. Meszena utca 26 szám.

ELADÓ INGATLANOK : Csapó u. 31 sz. ház. Baros-u. 24 sz. ház. Csokonai utca 37. sz. ház. Homokkert I j. 67 sz. 298 öles házas telek. Értekezhetni lehet a Debreczeni első takarékpénztárnál.

Kereslet.

JÓ IRÁSU magyar német nyelvet teljesen bíró fiatal leány irodai pénztárnoknői vagy elárusítónői állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

EGY JO CSALÁDBÓL való fiu tanulónak felvétetik ifj. Gyűrky Sándor papir üzletében. Kossuth-utca.

EGY FAKÓ PEJ, kesely lábu herélt ló, egy barna pej kanca ló, mindkettőnek pisze orra van, egy barna pely kanca ló csillagos homloku egy világos pej herélt, balcombján Zs. bijog, egy világos pej herélt, félszemű, jobbszeme hibás, egy világos pej kanca. Ez a hat ló Biharmegye Konyár községéből elveszett. A megtaláló Konyár község előjáróságának jelentse, ahol jutalmat kap.

**Szőnyeg,
Függöny,
Butorszövet,
Linoleum raktárunkat**

saját házukba, Kossuth-utca 5. sz. alá főútleük emeleti helyiségeibe helyezték át.

A még raktáron levő

Szőnyeg, függöny, butorszövet ágy- és asztalterítőket

— a meddig a készlet tart —
leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa
szőnyegháza, Kossuth-utca 5.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy sikerült egy jelentékeny

aradvidéki szőlőtermelőtől nagyobb mennyiségű

Ó-bort

megvásárolnunk és azt kitünő minőségben literenként 30 krajcárért árusítjuk. Tisztelettel

LUSZTIG és BÁN Simonffy-utca Városi bérház.

Van szerencsem tisztelettel a n. é. közönség tudomására adni, hogy

Koszoru kiállítást

rendezek november 1-ére. Jutányos árban, helyben és vidékre gondosan becsomagolva szállítok.

Becses megrendelését kérve

Teljes tisztelettel

Janátka Alajos,

elővirágüzlete, keresk.- iparkamara, Piacz-u. 69. sz. Frohner szálloda mellett.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívók és rögzítők, aranyfürdők, cartonok

dus választékban, gyári áron, részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, városházépület

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

Uj katonai egyenrúha és polgári szabó üzlet!

A t. uri közönség szives tudomására adom, hogy helyben Kossuth-utca 19. számú házában egy

egy tisztí egyenrúha és polgári szabó üzletet nyitottam.

Állandó raktárt tartok bel és külföldi legjobb minőségű szövetekből, valamint mindennemű egyenruházati és hadi felszerelési cikkkekből.

A szabászat terén, külföldön elsörendű üzletekben nyert több évitapasztalataim valamint szigoruan szolid elvem biztositékot nyujtanak a

legkényesebb Igények kielégítésére is.

Minden darab munka saját felügyeletem alatt műhelyemben készül, és így gyors kiszolgálásról is gondoskodom.

Szives támogatást kérve vagyok kiváló tisztelettel

Kisszel Sándor.

Cicákat nyak Boá és Muffokat kaptam a legolcsóbbtól a legfinomabbig és azokat igazán nagyon olcsón árulom. Minden 5 frtos vásárlásnál egy életnagyságu fénykép nagyobbítást adok 1 frt. 50 krért.

Most érkeztek gyönyörű szép női koczkás és sima ruhaszövetek, barchettok, és flanellek (Vellesz) olyan mintákban a milyen eddig egyetlen üzletben sem volt. **MARADÉK ÁRUHÁZ,** piacz u. 19. Bika szálloda mellett. Minden olcsó és semmiesem drága.